

Møteinnkalling

Utvalg: Midtre Nordland nasjonalparkstyre
Møtested: Hillstad (Polarcamp)
Dato: 11.06.2021
Tidspunkt: 09:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til fmnoiin@statsforvalteren.no.
Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Program 10. juni:

09:55: Ankomst Kilboghavn for de som kommer med ferga nordfra.

10:00: Kaffe og hyttefordeling Hillstad Camping

10:45: Avreise båt – Befaring Nordfjorden og Melfjorden. Det serveres lunsj på båten.

17:00: Ankomst Hillstad camping – kaffe og noe å bite i

19:30: Middag

Program 11. juni:

08:00: Frokost Hillstad camping

09:00: Styremøte Midtre Nordland nasjonalparkstyre

12:00: Lunsj

14:00: Ferge fra Kilboghavn

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 25/2021	Godkjenning av innkalling / protokoll		
ST 26/2021	Delegerte saker		
DS 30/2021	Junkerdal nasjonalpark - mindre utvidelse av kjøreperiode for frakt av materiell og utstyr for utbedring av hytte etter naturskade - Ronny Ingvaldsen		2019/642
DS 31/2021	Tillatelse til motorferdsel – Láhko nasjonalpark – Øvre Navar – Bård Hillestad		2016/5639
DS 32/2021	Midlertidig utvidet tillatelse - motorferdsel til egen hytte - Láhko nasjonalpark - John Inge Aadahl		2017/531
DS 33/2021	Láhko nasjonalpark - Midlertidig utvidet tillatelse - motorferdsel til egen hytte - Stein Kvalnes		2017/1610
DS 34/2021	Midlertidig utvidet tillatelse - motorferdsel til egen hytte - Láhko nasjonalpark - Geir Nicolaisen		2016/8285
DS 35/2021	Midlertidig utvidet tillatelse - motorferdsel til egen hytte - Láhko nasjonalpark - Karl Christian Hals		2016/7439
DS 36/2021	Dispensasjon til motorferdsel - frakt av båt - Langvassdalen-Ruffedalen naturreservat - Lorents Lorentsen		2021/2959
ST 27/2021	Referatsaker		
RS 5/2021	Evalueringsordning for forvaltningsordning for nasjonalparker og andre store verneområder - Miljødirektoratet		2021/3883
RS 6/2021	Dypen-, Stor-Graddis-, Junkerdalsura naturreservat og Rago nasjonalpark - Informasjonsplakater om skog og bålfyring		2021/3847
RS 7/2021	Etablering av toalett - Fisktjønna naturreservat - Saltfjellet - Svartisen nasjonalpark - Rana kommune		2021/3472
RS 8/2021	Status på restaureringsprosjekt i Sjunghatten nasjonalpark og Junkerdalsura naturreservat		2014/5230
ST 28/2021	Retningslinjer for innsamling av beleggseksemplarer av planter og sopp i Midtre Nordland nasjonalparkstyre sine verneområder		2021/3896
ST 29/2021	Orientering om etablering av toalett ved Fisktjønna - Saltfjellet-Sivertsen - Rana		2021/3472

ST 30/2021	Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - bruk av helikopter for kartlegging av kulturminner - Knut og Toril Sivertsen	2019/148
ST 31/2021	Saltfjellet landskapsvernområde - Søknad om motorisert ferdsel - Filminnspilling fjellrev - SeeTree v. Calle Herdenberg	2021/3447
ST 32/2021	Låhko nasjonalpark - søknad om dispensasjon for oppføring/utvidelse av utedo og bod - Gildeskål jeger- og fiskeforening	2014/2181
ST 33/2021	Avslag på søknad om dispensasjon fra motorferdselsforbud - Glomfjord Jeger- og Fiskeforening - Låhko nasjonalpark	2015/7487
ST 34/2021	Junkerdal nasjonalpark - Kjøring uten tillatelse til Solvåгнаustet - Saltdal jeger og fiskeforening	2012/9009
ST 35/2021	Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Høring på forskriftsendring for etablering av skiløype	2021/3139
ST 36/2021	Eventuelt	

ST 25/2021 Godkjenning av innkalling / protokoll

ST 26/2021 Delegerte saker

DS 30/2021 Junkerdal nasjonalpark - mindre utvidelse av kjøreperiode for frakt av materiell og utstyr for utbedring av hytte etter naturskade - Ronny Ingvaldsen

DS 31/2021 Tillatelse til motorferdsel – Láhko nasjonalpark – Øvre Navar – Bård Hillestad

DS 32/2021 Midlertidig utvidet tillatelse - motorferdsel til egen hytte - Láhko nasjonalpark - John Inge Aadahl

DS 33/2021 Láhko nasjonalpark - Midlertidig utvidet tillatelse - motorferdsel til egen hytte - Stein Kvalnes

DS 34/2021 Midlertidig utvidet tillatelse - motorferdsel til egen hytte - Láhko nasjonalpark - Geir Nicolaisen

DS 35/2021 Midlertidig utvidet tillatelse - motorferdsel til egen hytte - Láhko nasjonalpark - Karl Christian Hals

DS 36/2021 Dispensasjon til motorferdsel - frakt av båt - Langvassdalen-Ruffedalen naturreservat - Lorents Lorentsen

ST 27/2021 Referatsaker

Fra: Olav Nord-Varhaug[olav.nord-varhaug@miljodir.no]

Sendt: 01.06.2021 07:38:03

Til: Solstrand, Maria-Victoria; Gulbrandsen, Jenny Marie; Sødergren, Guro; Odden, Alf; Haug, Jørn Trygve; Grevrusten, Stein Magne; Snøtun, Trygve; Norstad, Ariane Bekk; Valan, Sindre Kolstad; Sveen, Kari; Ullring, Ulf; Liebe, Morten; Sørli, Kristine; Rødstøl, Mari Melbø; Stensby, Trond; Berge, Eirin; Nystuen, Hilde; Børve, Lars; Bjurstedt, Carl S.; Nystad, Ingvild Hansen; Wika, Jannike Elise; Kvalshaug, Ole-Jakob; Aarstrand, Bjørnar; Pettersen, Oskar Nyheim; Forthun, Eli; Rova, Johan; Ingvaldsen, Inge Sollund; Turtum, Marte; Halvorsen, Morten; Buttingsrud, Trond Erik; Jaren, Hege; Olsen, Monika; Skjemstad, Oddrun; Hansen, Stine Emilie Nøding; Benonisen, Rune; 'fmtrakb@statsforvalteren.no'; Sørmo, Thomas; Vistnes, Ingunn Ims; Salmila, Karoline; Østereng, Geir; Solbakke, Jørgen Eira; Baardvik, Bjørn Morten; Kollstrøm, Rolf; Birkeland, Ingve; Tødås, Tore; Thyrum, Kirsten; Haug, Astrid Alice; Nisja, Eli Grete; Myrseth, Eli Cora; Berger, Marit Sophie; Pettersen, Roar; Sigbjørn, Strand; Moen, Hege Sæther; Sjømæling, Anne; Herregården, Kristian Kvaalen; Johannessen, Morten; Haavik, Astrid Bakke; Gjerde, Marthe; Hauge, Tor Arne; Nedrelo, Eldrid; Nornes, Anbjørg; Vallestad, Jorunn; Røyrvik, Alf Erik; Knagenhjelm, Maria

Kopi: Hafstad, Inge; Omholt, Per Ketil

Tittel: evaluering

Vedlagte brev ble sendt KLD i går.

Mvh

Olav

Med hilsen

Olav Nord-Varhaug

fagdirektør, verneområdeseksjonen

Miljødirektoratet

Telefon: 03400 / 73 58 05 00

Mobil: 900 23242

E-post: olav.nord-varhaug@miljodir.no

[miljodir.no](https://www.miljodir.no) - www.miljostatus.no

Spør miljøet - opprett digital postkasse på [Norge.no](https://www.norge.no)

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	6/2021	11.06.2021

Dypen-, Stor-Graddis-, Junkerdalsura naturreservat og Rago nasjonalpark – Nye portalskilt og Informasjonsplakater om skog og bålfyring

Vi har fått produsert 4 nye A3-plakater etter merkevaren «Norges nasjonalparker» som skal henges opp i tilknytning til de fire «furuskogs-områdene» våre – Dypen naturreservat, Stor-Graddis naturreservat, Junkerdalsura naturreservat og Rago nasjonalpark. De seneste år har vi merket en økning i «uheldig» bålfyring i disse reservatene, spesielt i områder nært tilknyttet vei og på typiske overnattingssteder. Vi håper at tilrettelegging med bålplasser, utkjøring av ved, samt nye informasjonsplakater kan hindre at mye av den verneverdige og gamle furuskogen brukes til bålved.

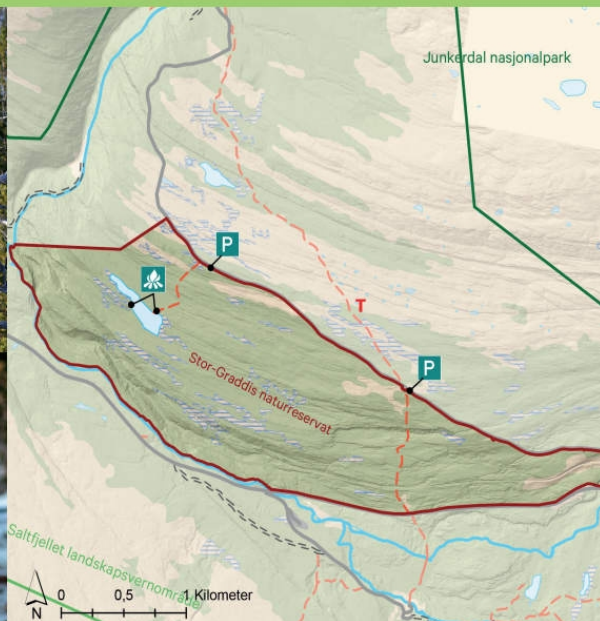
Portalskiltene er produsert i furu av Saltdal snekkeri skal ønske besøkende «velkommen inn» på «hovedinnfallsportene» i naturreservatene Stor-Graddis, Junkerdalsura og Dypen. Det ønskes velkommen inn både på norsk, pitesamisk, nordsamisk og engelsk. Portalen skal kunne nyttes som «bilderamme» hvor man ser inn i det aktuelle verneområdet. Slike portaler er et ledd i merkevaren «Norges nasjonalparker» som på sikt skal implementeres i og rundt alle verneområdene våre. Det skal lages nye innfallsporter med informasjonstavler, portalskilt og brosjyrer etter den nye merkevaren. Målet er å tilrettelegge innfallsporter med høy kvalitet for å understreke verneområdenes status og viktighet. «Hovedmaterialet» til den fysiske tilretteleggingen er stort sett cortenstål, men i tilknytning til disse naturreservatene har vi valgt å produsere portalskiltene i furu da vi mener dette ser bedre ut i et område hvor det er furuskogen som først og fremst er verneverdien.

Figur 1: Eksempel på «furuportal» fra Varangerhalvøya

Figur 2: Ugravert «portal» laget av Saltdal snekkeri

Merket bål plass / Marked campfire site

Skal du fyre bål i Stor-Graddis naturreservat kan dette gjøres på merkede bål plasser. Død og gammel furuskog er svært viktig for området, og må ikke brukes til bålved.

In Stor-Graddis nature reserve you can make a fire at marked campfire sites. Dead and old pine forest is essential for the area and must not be used as firewood.

På de merkede bål plassene kan du fyre bål med utlagt eller medbrakt ved hele året, så lenge dette helt åpenbart ikke kan føre til brann. Dette er bål fyrers ansvar. Husk at det kommer noen etter deg – ikke bruk mer ved enn nødvendig. Det er ikke tillatt å bruke noen former for trær, kvist eller greiner i området til bål ved. I Stor-Graddis naturreservat kan du også fyre bål på snødekt mark, så lenge du bruker medbrakt brensel.

I skogen finnes det mange sjeldne arter av insekter, moser, lav, sopp, fugler og dyr som er avhengig av både levende og døde trær. Selv om trærne er døde kan de være fulle av liv! Så mye som en tredjedel av alle arter i norsk skog er avhengig av dødt trevirke. Artene kan være små og vanskelig å se, men de kan være svært viktige for økosystemet.

Den sølvgrå furua er en arv fra tidligere tider. Slike furuer, både stående, liggende, stubber og greiner kan være 1000 år gamle. De er leveområde for spesielt mange spesialiserte og sjeldne arter av sopp og lav. Det er nesten ingen nydannelse av slike sølvfuruer i dagens skoger – og derfor er det viktig at vi tar vare på dem vi har.

God tur!

On the marked campfire sites you can make a fire with self-brought fuel or firewood provided at the place. Do not use more firewood than necessary. You are responsible for not causing a forest fire. It is not allowed to use trees or branches of any kind from the area as firewood. In Stor-Graddis nature reserve you can also make a fire on snow-covered ground, if you use self-brought firewood.

In the forest you can find many endangered and rare species of insects, mosses, fungi, lichens, and birds which is dependent of both living and dead trees. Even though the trees are dead they can be full of life! One third of all species in Norwegian forests are dependent of dead wood. Many of these species can be small and hard to spot, but they are still very important for the forest ecosystem.

The silvery grey pine is a legacy from the past. These pines, both standing, lying, stumps and branches can be 1000 years old. They are habitats for several rare and specialized species of fungi and lichens. There is almost no recruitment of such ancient pines in the forest today – therefore it is important that we take care of the ones we have.

Have a nice trip!

Figur 2: Bålplakat for Stor-Graddis naturreservat

Merket bål plass / Marked campfire site

Skal du fyre bål i Rago nasjonalpark kan dette gjøres på merkede bål plasser. Død og gammel furuskog er svært viktig for området, og må ikke brukes til bål ved.

In Rago national park you can make a fire at marked campfire sites. Dead and old pine forest is essential for the area and must not be used as firewood.

På de merkede bål plassene kan du fyre bål med utlagt ved hele året, så lenge dette helt åpenbart ikke kan føre til brann. Dette er bål fyrers ansvar. Husk at det kommer noen etter deg – ikke bruk mer ved enn nødvendig. Det er ikke tillatt å hugge trær eller greiner i Rago nasjonalpark til bål ved.

On the marked campfire sites you can make a fire with self-brought fuel or firewood provided at the place. Do not use more firewood than necessary. You are responsible for not causing a forest fire. It is not allowed to chop trees or branches from the national park for firewood.

I skogen finnes det mange sjeldne arter av insekter, moser, lav, sopp, fugler og dyr som er avhengig av både levende og døde trær. Selv om trærne er døde kan de være fulle av liv! Så mye som en tredjedel av alle arter i norsk skog er avhengig av dødt trevirke. Artene kan være små og vanskelig å se, men de kan være svært viktige for økosystemet.

In the forest you can find many endangered and rare species of insects, mosses, fungi, lichens, and birds which is dependent of both living and dead trees. Even though the trees are dead they can be full of life! One third of all species in Norwegian forests are dependent of dead wood. Many of these species can be small and hard to spot, but they are still very important for the forest ecosystem.

Den sølvgrå furua er en arv fra tidligere tider. Slike furuer, både stående, liggende, stubber og greiner kan være 1000 år gamle. De er leveområde for spesielt mange spesialiserte og sjeldne arter av sopp og lav. Det er nesten ingen nydannelse av slike sølvfuruer i dagens skoger – og derfor er det viktig at vi tar vare på dem vi har.

The silvery grey pine is a legacy from the past. These pines, both standing, lying, stumps and branches can be 1000 years old. They are habitats for several rare and specialized species of fungi and lichens. There is almost no recruitment of such ancient pines in the forest today – therefore it is important that we take care of the ones we have.

God tur!

Have a nice trip!

Figur 3: Bålplakat for Rago nasjonalpark

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Fra: Alvsing, Hanne M.[hanne.alvsing@rana.kommune.no]

Sendt: 18.05.2021 13:03:37

Til: Postmottak SFNO; Ingvaldsen, Inge Sollund

Tittel: Toalettforhold ved Fisktjønnå - Rana

Hei,

I forbindelse med behandling av budsjett for 2021 ba kommunestyret i Rana om at rådmannen skulle legge frem en politisk sak som skulle utrede og planlegge toalettforhold ved parkeringsplassen ved Fisktjønnå i Langvassgrenda. Denne parkeringsplassen benyttes blant annet av de som vil besøke Marmorslottet, som er en del av Fisktjønnå naturreservat, og er en av innfallsportene til Saltfjellet – Svartisen nasjonalpark. Administrasjonen startet jobben med å se på ulike løsninger, men arbeidet stoppet opp da grunneier sa at han ikke ønsket denne tilretteleggingen på sin eiendom. Administrasjonen fremmet da vedlagte sak til politisk behandling. I behandlingen av saken i formannskapet kom det frem at grunneier kanskje likevel kunne være med på å se på en løsning. Kommunestyret fattet vedtaket som er gjengitt under og Rana kommune sender dermed denne henvendelsen til Midtre Nordland nasjonalparkstyre.

Siden kommunestyret ber om at saken skal opp til politisk behandling igjen i juni, ber vi om en rask tilbakemelding fra dere angående denne saken.

Møteprotokoll

Kommunestyrets behandling av sak 41/2021 i møte den 11.05.2021:

Vedtak

Nasjonalparkstyret, Statsforvalteren og Statskog har et ansvar for å legge til rette for aktivitet i forbindelse med Fisktjønnå naturreservat og Saltfjellet – Svartisen nasjonalpark. Rana kommune vil være en pådriver overfor disse og søke samarbeid med dem for å få til gode løsninger i området.

Det er viktig at vi får til en løsning for sommeren. Forslaget har dette som intensjon og vi kan gjerne diskutere ordlyden slik at dette kan bli enstemmig.

1. Kommunestyret ber Rådmannen ta kontakt med administrasjonen i Midtre Nordland nasjonalparkstyre for å forsøke å komme frem til en løsning for sommeren 2021, og komme tilbake til kommunestyret med en sak i juni-møtet

Ta gjerne kontakt dersom dere har noen spørsmål.

Med vennlig hilsen

Hanne Alvsing
avdelingssjef
bydrift

Mobil: 416 05 670

E-post: hanne.alvsing@rana.kommune.no

www.rana.kommune.no

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	8/2021	11.06.2021

Status på restaureringsprosjekt i Sjunghatten nasjonalpark og Junkerdalsura naturreservat

Nå er årets restaureringsprosjekter i gang i Junkerdalsura naturreservat og Sjunghatten nasjonalpark. Formålet med restaureringen er å tilbakeføre den opprinnelige vegetasjonen i områder der det i sin tid ble plantet gran. Restaureringen innebærer å fjerne grana fra de to verneområdene for å gi plass til blomster, urter, bjørk og furu.

Restaurering i Junkerdalsura naturreservat

Kalkbjørkeskogen i Stordjordlia i Junkerdalsura naturreservat er helt unik, og regnes som en av Nordens største av sitt slag. Ved å fjerne grana gir vi denne unike vegetasjonstypen mulighet til å komme tilbake til sin opprinnelige utbredelse. Junkerdalsura er også en av landets mest kjente plantelokaliteter, og det er nettopp plantelivet i Junkerdalsura vi ønsker å ta vare på med disse tiltakene.

Arbeidet med å erstatte granfeltene med naturlig bjørkeskog og urterike lier har foregått i flere år. Granene nærmest stien fra Stordjordfjellkoia og oppover ble felt for noen år siden, og der ble mye av virket tatt ut med helikopter. Den resterende grana skal ikke tas ut av reservatet, men bli etterlatt død/ døende på stedet. Trær som får bli igjen i skogen etter at de dør er nemlig leveområder og mat for en stor rekke sopp, insekter, hakkespetter og andre arter. Slik «død ved» er en økologisk ressurs som i dag mangler i de norske skogene.

For å få mest ut av grana som «død ved» vil det i dette prosjektet fokuseres på ulike måter å avlive grana på. Formålet med dette er å få ulike typer død ved, for å etterligne naturen mest mulig. Dette innebærer blant annet ringbarking for å få stående død ved. Noen trær vil også bare delvis ringbarkes eller skades med stikk, slik at de dør over en lengre periode. Slik vil man få mer død ved over et lengre tidsrom i reservatet. 500 graner vil også bli kappet til høystubber på 6-10 meters høyde, og andre vil bare bli felt (både ukvistet og kvistet).

Høystubbkappinga gjennomføres av Aarseth skog, og de vil bli ferdig med sitt oppdrag i juni. Trønderskog fordeler sitt arbeid i fem to-ukersperioder mellom slutten av mai og oktober. De ble ferdige med første perioden den. 3. juni.

Delvis ringbarking og felling.

Kapping av høystubber.

Høystubber.

Sjunkhatten nasjonalpark

I Sjunkhatten nasjonalpark skal også grana fjernes for å få tilbake den naturlige bjørkeskogen. Dette gjelder området fra Hola og nordover, på vestsida av Sætervatnet.

Prosjektet i Sjunkhatten er todelt. I sommer vil mindre gran som ikke regnes som «nyttbart virke» bli hogd og lagt igjen i området (Delvis gult felt og hele rødt felt). Det samme gjelder større gran som står slik til at den er vanskelig å få ut med hogstmaskin. Dette gjelder gran som står i bratte skråninger eller enkelttrær inne i bjørkeskog.

I vinter planlegges det å gå inn med hogstmaskin for å ta ut

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	28/2021	11.06.2021

Retningslinjer for innsamling av beleggseksemplarer av planter og sopp i Midtre Nordland nasjonalparkstyre sine verneområder

Forslag til vedtak

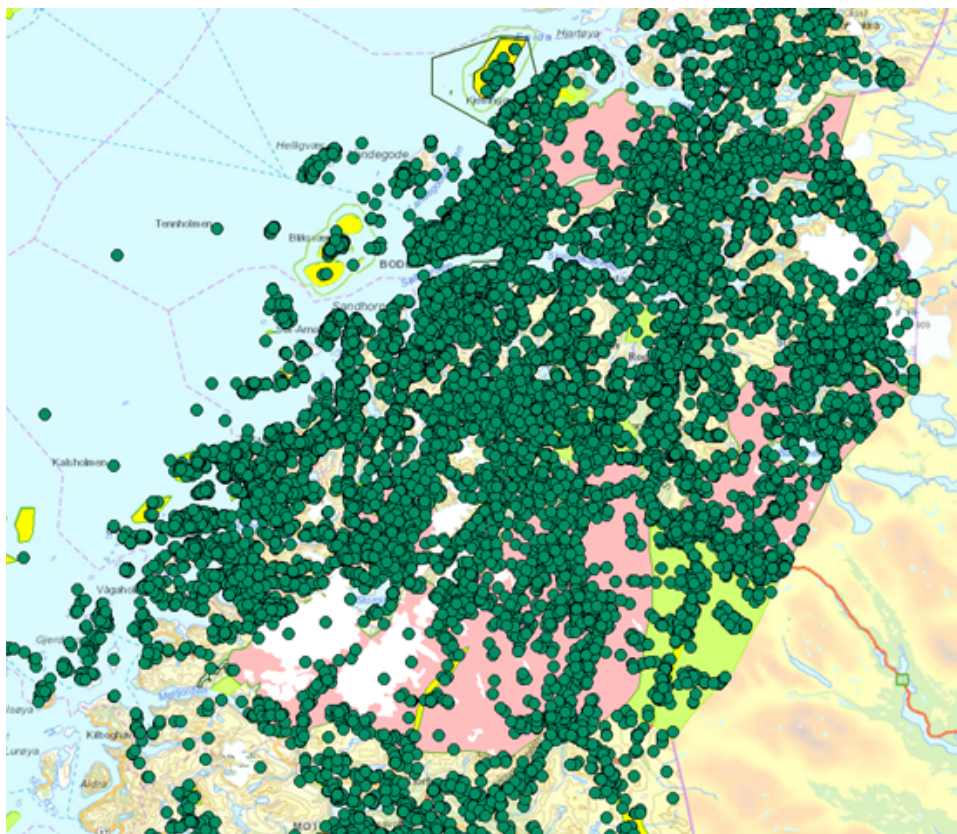
Midtre Nordland nasjonalparkstyre vedtar disse retningslinjene for innsamling av beleggseksemplarer av planter og sopp i nasjonalparkstyret sine verneområder.

Retningslinjene har som formål å klargjøre under hvilke forhold innsamling av beleggseksemplarer vil være i tråd med forskriftene i de verneområder som er forvaltet av Midtre Nordland nasjonalparkstyre.

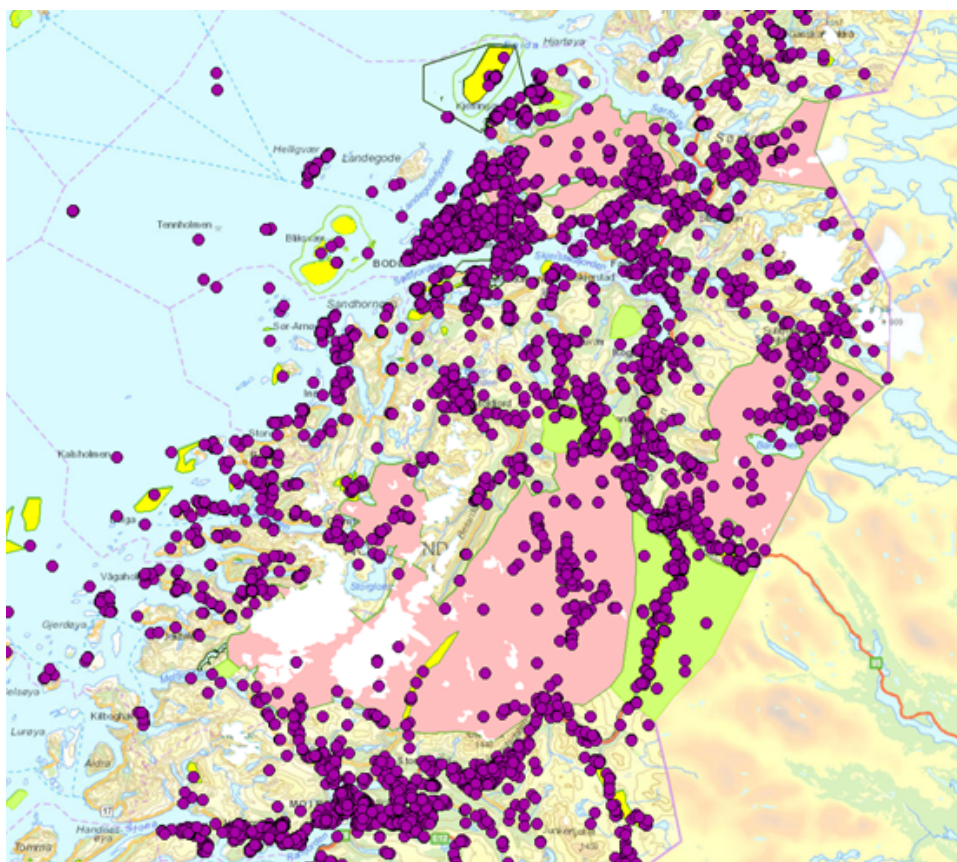
Bakgrunn

Plante-, mose-, sopp-, lav-, og algefloraen er fortsatt dårlig kjent i Midtre Nordland nasjonalparkstyret sine verneområder. Dette gjelder spesielt i de sørlige delene av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark som hører til Rana kommune, de østre delene av Saltfjellet (Saltfjellet landskapsvernområde og Dypen naturreservat), samt deler av Junkerdal, Rago og Sjunkhatten nasjonalparker utenfor de mest brukte ferdselsårene. Kartene nedenfor viser hvor planter (inklusive moser og alger) samt sopp (inklusive laver) er rapportert i nettdatabasen Artsobservasjoner. Artsobservasjoner er en av de viktigste kildene for kunnskap om utbredelser av arter i og utenfor verneområder. Data om hvor forskjellige arter, både vanlige og sjeldne/truede arter, finnes i verneområdene er nødvendig for at forvaltningen skal ha tilstrekkelig kjentskap om naturverdiene i verneområdene til å planlegge, utføre og vurdere skjøtels- og forvaltningstiltak.

Mangel på artsinformasjon risikerer å påvirke kvaliteten på både saksbehandling og skjøtels- og tilretteleggingstiltak. Dårlig kjennskap om artsforekomst vanskeliggjør også oppsyn og overvåking av verneformål og verneverdier knyttet til arter.

Rapporterte funn av planter (inklusive moser og alger) som grønne prikker. Nasjonalparker er rose, landskapsvernområder lysgrønne og naturreservatet gule. Breer er tegnet i hvitt. Legg merke til hvor liten rapportering det er av planter i de større verneområdene.

Rapporterte funn av sopp (inklusive laver) som fiolette prikker. Nasjonalparker er rose, landskapsvernområder lysgrønne og naturreservatet gule. Breer er tegnet i hvitt. Legg merke til hvor liten rapportering det er av sopp i flere av de verneområdene som forvaltes av MNPS, særdeles utenfor det mest frekventerte sti- og veinettet.

Mesteparten av de arter som vokser i verneområdene er ukompliserte å bestemme direkte i felt eller fra bilder i etterkant. Men for enkelte artsgrupper må materiale bli studert i laboratorium av nasjonale eller internasjonale eksperter for å gi en sikker artsbestemmelse, og da må plantemateriale («beleggseksemplarer») bli samlet inn og bevart på særskilt tilrettelagt oppbevaringsplass.

Eksempel på artsgrupper hvor artsbestemmelse i felt kan være vanskelig:

- *Salix* (vier)
- *Ranunculus auricomus*-gruppen (nyresoleier)
- *Draba* (rublommer)
- *Ribes spicatum* (villripser)
- *Rosa* (roser)
- *Alchemilla* (marikåper)
- *Viola* (fioler)
- *Epilobium* (mjølker)
- *Callitriche* (vasshår)
- *Euphrasia* (augnetrøster)
- *Taraxacum* (løvetenner)
- *Hieracium* (svæver)
- *Pilosella* (svæver)
- *Carex* (storr)
- Arter som kan mistenkes være invasiv (fremmedart), f.eks. *Spiraea* (spireaer)
- Sopper, for eksempel vokssopper (*Hygrocybe*), slørsopper (*Cortinarius*), barksopper (*Corticiales*)

Da forvaltere, oppsynspersonell eller tilreiste eksperter (for eksempel i forbindelse med nasjonale inventurer, floraprojekt, forskningsprosjekt) er på befaring i verneområdene, er det i dag usikkert under hvilke premisser det vil være mulig å ta beleggseksemplarer. Forskrifter har ulike bestemmelser, og i enkelte tilfeller er artsbestemmelse ikke mulig i felt. Med et sett retningslinjer vil skjøtselshjemmen kunne anvendes for å opprettholde naturtilstanden i verneområdet. Besøk fra tilreiste eksperter ser vi ofte kommer brått og uanmeldt og hvis vedtak om tillatelse til innsamling må vente på styrebehandling risikerer forvaltningsmyndigheten å gå glipp av unike muligheter til å få økt kunnskap om verneverdiene i områdene.

Grunnlag og vurdering

I Gåsvatnan, Nattmoråga og Saltfjellet landskapsvernområder er innsamling av beleggseksemplarer fra ikke fredete arter, ikke et problem da forskriftene som behandler vegetasjon kun regulerer aktiviteter som kan skade eller ødelegge vegetasjonen på en måte som kan «endre det vernede landskapets særpreg eller karakter vesentlig». Innsamling av enkelte beleggseksemplarer av ikke fredete eller prioriterte planter vil ikke endre landskapets særpreg eller karakter, i hvert fall ikke om det skjer i tråd med de vilkår som er angitt nedenfor.

I Nordfjorden marine verneområde er vegetasjonen, herunder tang, tare og andre marine planter, vernet mot skade og ødeleggelse (verneforskriften § 3 bokstav a). Det er et generelt unntak for «tradisjonell sinking av tang og tare ned til laveste lavvann til eget bruk for rettighetshaver eller til undervisning» (§ 4 bokstav e) og unntaket til undervisning vil kunne brukes for innsamling av beleggseksemplarer hvis innsamlingen skjer i tråd med de vilkår som er angitt nedenfor.

I naturreservatene er det generelt forbudt dels å skade eller ødelegge vegetasjon, dels å fjerne plantemateriale fra området (§ 4 i verneforskriftene for Blakkådalen, Dypen, Fisktjønna og Semska-Stødi naturreservat; kapittel IV punkt 1 i verneforskriftene for Junkerdalsura og Stor-Graddis naturreservat; § 3 punkt 1 i forskriften for Langvassdalen-Ruffedalen naturreservat).

Forvaltningsmyndigheten kan til tross for disse forbudene gjennomføre skjøtsel (definert i Naturmangfoldloven § 47 som «tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstanden som er formålet med vernet, herunder tiltak for å kanalisere ferdsel, fjerning av vegetasjon eller fremmede treslag og restaurering etter naturinngrep») i områdene (§ 12 i verneforskriftene for Blakkådalen, Dypen, Fisktjønna og Semska-Stødi naturreservat; kapittel VII i verneforskriftene for Junkerdalsura og Stor-Graddis naturreservat; § 9 i forskriften for Langvassdalen-Ruffedalen naturreservat).

I nasjonalparkene sier forskriftene at vegetasjonen ikke skal skades eller ødelegges, selv om den eksakte formuleringen varierer litt mellom nasjonalparkene (§ 3 punkt 2.1 i verneforskriftene for Junkerdal, Láhko og Sjunkhatten nasjonalparker; kapittel III punkt 2.3 i forskriften for Rago nasjonalpark; § 4 i forskriften for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark). På samme måte som i reservatene kan forvaltningsmyndigheten, til tross for dette forbud, gjennomføre skjøtselstiltak eller andre tiltak som kreves for å opprettholde eller oppnå den naturtilstand som er formål med vernet i nasjonalparkene (§ 5 i verneforskriften for Junkerdal, nasjonalpark; § 6 i forskriftene for Láhko og Sjunkhatten nasjonalparker; kapittel III punkt 3 i forskriften for Rago nasjonalpark; § 13 i forskriften for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark).

Med grunnlag i de bestemmelser som er redegjort ovenfor faststiller Midtre Nordland nasjonalparkstyre disse retningslinjer:

Retningslinjer

Innsamling av beleggseksemplarer for artbestemmelse av karplanter, alger, moser, sopp og lav vil bli regnet som skjøtselstiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstanden som er formålet med vernet og være i tråd med forskriftene hvis nedenstående kriterier er oppfylt:

- Innsamlingen skal bidra til økt kunnskap om verneverdiene og deres status – innsamling skal derfor unngås fra tidligere kjente og nøyaktig artsbestemte lokaliteter.
- Innsamling av fredede eller prioriterte arter er kun tillatt hvis det også er innvilget spesifikk dispensasjon for dette (fra f.eks. Miljødirektoratet eller Statsforvalteren).
- Innsamlingen utføres av verneområdesforvaltere eller oppsynspersonell, eller ekstern ekspert som fått tillatelse fra verneområdesforvaltningen. En slik tillatelse kan tas på delegert myndighet, og legges inn i aktuelt saksbehandlingssystem og som orienteringssak for nasjonalparkstyret. En slik tillatelse kan også inneholde mer restriktive vilkår enn de som er formulert i disse retningslinjene.
- Innsamling skal, om mulig, skje så at individet ikke ødelegges; for eksempel skal innsamling med rot unngås.

- Innsamling skal kun gjøres av enkelte individ og ikke mer enn vad som trenges for artsbestemmelse. Innsamling for populasjonsstudier er ikke i tråd med disse retningslinjer og trenger særskilt søknad.
- Innsamlet materiale skal deponeres i offentlig herbarium.
- Innsamlingen skal registreres i Artsobservasjoner, med notat om innsamlingsnummer i offentlig samling, senest året etter innsamlingstidspunktet, og gjerne med bild på levende plante.
- Innsamlingen bør kompletteres med fotografier av det levende individet.
- Om mulig skal innsamlingen gjøres så at materiale også kan brukes for DNA-analyse (f.eks. ved å hurtigtørke bladbiter i silica-gel).

Parter i saken:

Statsforvalteren i Nordland
Statskog SF

Postboks 1405
Postboks 63 Sentrum

Arkivsaksnr: 2021/3472-0

Saksbehandler: Inge Sollund Ingvaldsen

Dato: 04.06.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	29/2021	11.06.2021

Orientering om etablering av toalett ved Fisktjønnna - Saltfjellet-Sivertsen - Rana

Forslag til vedtak

Midtre Nordland nasjonalparkstyre er positive til å se på mulige toalettløsninger ved inngangen til Marmorslottet, Fisktjønnna naturreservat og Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark.

Bakgrunn og vurdering

Den 18. mai 2021 mottok sekretariatsleder en epost fra Rana kommune, der de informerte om kommunestyrets behandling av sak 41/2021 om toalettforhold ved Marmorslottet. Undertegnede registrerte denne saken som en orientering, og ventet på videre oppfølging fra administrasjonen i Rana. Dette beklages fra sekretariatsleder sin side.

Marmorslottet i Rana kommune ligger i Fisktjønnna naturreservat, som igjen ligger i utkanten av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Over år har dette vært en attraksjon som Rana har henvist sine besøkende til. Tidligere var det skiltet fra E6, men etter omlegging av trase har disse uteblitt. Likevel er det store besøkstall ved Marmorslottet.

Ved veis ende kommer man til en parkeringsplass, hvor det både er mangelfull og gammel informasjon, og stien starter med å krysse et gårdstun. Det er vanskelig for de besøkende å finne frem og området preges av nøktern tilrettelegging i forhold til besøkstallene. Sekretariatet befarte området høsten 2020 for å se hva som må gjøres. Kort oppsummert bør det komme opp toaletter, informasjonsskilt, temaplakat, ordentlig kloppelegging og siden Marmorslottet er relativt sårbart bør det også lages en plattform man kan stå å se ut over området. Uten å trække på den mjuke marmoren.

Sekretariatet er derfor glad for at Rana kommune har kommet på banen og ser behovet

for toalettfasiliteter. I en uformell epost har sekretariatsleder bekreftet at dette er noe vi bør prøve å få til, på et eller annet nivå.

Arkivsaksnr: 2019/148-0

Saksbehandler: Oskar Nyheim Pettersen

Dato: 01.06.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	30/2021	11.06.2021

Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - bruk av helikopter for kartlegging av kulturminner - Knut og Toril Sivertsen

Forslag til vedtak

Knut og Toril Sivertsen gis dispensasjon fra motorferdselsforbudet i Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark for lavtflyging samt landing med helikopter for kartfesting og registrering av samiske kulturminner i 2021. Dispensasjonen gis med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 på følgende vilkår:

- Dispensasjonen gjelder for to valgfrie døgn barmarkssesongen 2021
- Saltfjellet reinbeitedistrikt skal kontaktes før flyging. Det skal ikke landes i områder hvor det står mye rein (>20 stk).
- Statskog Fjelltjenesten v. Kristian Sivertsen skal kontaktes før flyging

Bakgrunn

I epost 24. mai 2021 søker Knut og Toril Sivertsen om å få benytte helikopter for registrering av samiske kulturminner i Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark.

Knut og Toril Sivertsen fra Tållådalen i Beiarn har gjennom mange år arbeidet med å registrere samiske kulturminner i fjellområdene rundt Beiarn og i Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Deres virksomhet har kastet lys over den samiske historien i området, og et stort antall kulturminner har blitt registrert i kulturminnedatabasen Askeladden.

Nasjonalparkstyret har i tidligere saker gitt tillatelse til Knut og Toril Sivertsen for bruk av snøskuter til dette registreringsarbeidet både i 2019, 2020 og 2021. Registreringene på vinteren har sine begrensninger ved at snøen dekker til og skjuler kulturminner og viktige spor i terrenget. Spesielt i dype og snørike dalfører. De har nå fått midler fra

Sametinget til å gjennomføre registreringsarbeidet med helikopter og har knyttet seg til de lokale kjentmennene og reindriftsutøverne Per Josef Blind og Per Nils Kuhmunen. Per Josef Blind vil føre helikopteret og Per Nils Kuhmunen blir med som kjentmann. Disse i tillegg til Knut og Toril kjenner til flere kulturminner i området som er dårlig dokumentert og kartfestet. De planlegger å gjennomføre flyvingen relativt seint på året for å være sikre på at alt av interesse er tinet frem i områdene Bjøllådalen, Tespdalen, Blakkådalen og Stormdalsområdet. Sametinget har gitt sin tilslutning til prosjektet og presiserer at dette er viktige områder for registrering av kulturminner. Dette er områder langt unna allfarvei, og ved å kunne benytte seg av helikopter vil de rekke over flere interessante lokaliteter på kort tid. Sametinget har også satt som vilkår for sin tildeling av midler at kulturminner legges inn i Askeladden (database for kulturminner).

Tildelte midler rekker i utgangspunktet bare til en dags flyving, men i tilfellet ytterligere finansiering skulle komme på plass ønsker de en tillatelse for å kunne fly i to dager.

Grunnlaget for avgjørelsen

Midtre Nordland nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark, og skal behandle dispensasjonssøknader for verneområdet.

Formålet med forskriften for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark er å bevare et stort og sammenhengende naturområde med særegne og representative økosystemer og landskap, og som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet er videre å ta vare på:

- et tilnærmet intakt høyfjellsøkosystem med det naturlige naturmangfoldet, herunder arter, bestander, naturtyper, landskap og geologi
- variasjonsbredden av naturtyper og landskap med nord-sørgrensen for en rekke arter
- et viktig økologisk funksjonsområde for fjellrev
- et av Norges største isbremmassiver, Svartisen, med avsmeltningsområder og glasiale løsmasseavsetninger
- deler av kjerneområdet for norske grotte- og karstforekomster med, med Pikhågan, Jordtullasystemet, Marmorslottet og Jarbrudalen med Russåga, Norges største uregulerte underjordiske elv
- de viktige våtmarksområdene Krukkimyrene og Riebbievaggi
- et referanseområde for å følge utviklingen i naturen

I tillegg skal forskriften sammen med forskriftene om Gåsvatnan, Saltfjellet og Nattmoråga landskapsvernområder og Blakkådalen, Dypen, Fisktjønnå og Semska-Stødi naturreservater bidra til å bevare et sammenhengende naturområde som også inneholder mange samiske og andre kulturminner.

Forskriften skal gi allmennheten anledning til å oppleve naturen uforstyrret gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

I utgangspunktet er det forbud mot all motorisert ferdsel i nasjonalparken, jfr. § 8. om motorferdsel. Aktiviteten det søkes om finnes heller ikke i lista over hva

forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til. Forvaltningsmyndigheten kan imidlertid gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig gjennom naturmangfoldloven § 48.

Søknaden er også behandlet etter prinsippene i naturmangfoldlovens § 8-12.

Vurdering

Motorferdsel til lands, til vanns og i lufta under 300 meter fra bakken er i utgangspunktet forbudt i nasjonalparken da dette kan ha negative effekter for verneverdiene gjennom forstyrrelser, forurensning og støy

Det går ferdselsårer og turistforeningsstier i det aktuelle området, og turgåere som måtte befinne seg her kan oppleve flyvingen forstyrrende. Vi vurderer imidlertid denne forstyrrelsen for å få liten innvirkning på friluftslivet ved at den raskt går over, og at den med stor sannsynlighet vil ramme få personer.

I områdene det skal flys i er det flere hekke- og ynglelokaliteter av både rovfugl og fjellrev. Det skal imidlertid flys seint på sommeren, som regnes for å være en robust periode sammenlignet andre årstider. Dette er arter som er spesielt sårbare på vårparten i yngle- og hekketid. Forstyrrelsen vil dessuten vare over en relativt kort tidsperiode og raskt gå over. Reindriftsutøvere er selv best i stand til å bedømme om flyvingen i dette området, på det aktuelle tidspunktet vil føre til for store forstyrrelser på rein og derfor er åpnet opp for at de kan motsette seg flyvingen gjennom vilkår.

Miljødirektoratet lanserte i 2015 en veileder om forvaltningas håndtering av kulturminner i områder vernet etter naturmangfoldloven: «Det er et faktum at registrering av alle typer kulturminner i skog, fjell, utmark, kyst og under vann er mangelfull. Noe registrering er gjort i forbindelse med verneplanprosesser. Til tross for mangler i dagens databaser må målet på lengre sikt være å få til en kunnskapsbasert forvaltning av kulturminnene i nasjonalparker». Veilederen beskriver verneområdeforvaltningens rolle i registreringene: «Verneområdeforvaltningen har et ansvar for at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig, og bør initiere registreringer når en ser behov for dette». Resultatene fra kartlegginger legges i Askeladden (database for kulturminner), som forvaltninga benytter i sin saksbehandling. Samiske kulturminner er dessuten innlemmet som en del av verneformålet for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Forvaltningsmyndigheten har med andre ord et ansvar for å verne om og øke kunnskapsgrunnlaget på temaet også gjennom forskriften.

De omsøkte registreringene vil kunne styrke formålet med vernet av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Funnene fra kartleggingene som ble gjennomført i 2019 ble presentert for befolkningen i Beiarn og nasjonalparkforvalter høsten 2019. Dette styrker den kulturelle og sosiale verdiskapingen gjennom økt lokal stolthet og identitet ved bevisstgjøring og kunnskapsbygging om lokale natur- og kulturverdier. For oss nasjonalparkforvaltere er kunnskap om kulturminner viktige bidrag som vi kan nytte både i formidlingsarbeid, saksbehandling og besøksforvaltning.

Selv om helikopterflyvingen kan føre til forstyrrelser på friluftsliv, dyreliv og rein vurderer vi omfanget av flyvingen ikke til å kunne stride mot verneformålet eller påvirke verneverdier i nevneverdig grad. Registreringene kan være med å styrke formålet med vernet, ved at kunnskapsgrunnlaget på samiske kulturminner økes. Sametinget har gitt sin tilslutning til prosjektet og poengterer viktigheten av å få dokumentert kulturminnene

i dette området før resurspersonene forsvinner. Kunnskapsgrunnlaget for å vurdere konsekvensene av helikopterflyvingen vurderes til å være godt nok slik at føre-var-prinsippet ikke kommer til anvendelse. Helikopterflyvingen sammen med annen lovlig aktivitet i området vurderes ikke til å representere en for stor samlet belastning på økosystemet.

Konklusjon

Knut og Toril Sivertsen gis tillatelse til å gjennomføre registreringer av kulturminner i Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark ved bruk av helikopter i 2021.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Arkivsaksnr: 2021/3447-0

Saksbehandler: Inge Sollund Ingvaldsen

Dato: 02.06.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	31/2021	11.06.2021

Saltfjellet landskapsvernområde - Søknad om motorisert ferdsel - Filminnspilling fjellrev - SeeTree v. Carl Herdenberg

Forslag til vedtak

Midtre Nordland nasjonalparkstyre avslår søknaden fra SeeTree v. Carl Hedenberg. Den omsøkte kjøringa vil være i strid med verneformålet for Saltfjellet landskapsvernområde.

Bakgrunn

I epost datert 17. mai 2021 søker SeeTree ved Carl Herdenberg om tillatelse til å kjøre snøskuter gjennom Saltfjellet landskapsvernområde for å spille inn dokumentarfilmer om fjellrev i Arjeplogfjellet.

Carl Herdenberg er regissør og fotograf for det tyske produksjonsselskapet SeeTree. Produksjonsselskapet er vitenskapelig orientert og produserer fakta og naturfilmer. Sammen med produsenten Dr. Cladua Zenkert skal de nå spille «**Njålla – i revens rike**» om fjellrev i Skandinavia. Siden fjellreven i disse områdene er særskilt truet på grunn av geografi og andre biologiske årsaker, er den et tegn på hva som kan skje i samtlige fjellrevhabitat verden over, før eller senere. Filmen vil derfor ha stor internasjonal interesse. SVT, ARTE G.E.I.E., PBS Wnet, CBC, Film i Skåne og Filmpool Nord er samprodusenter, og filmen kommer til å distribueres i hele verden gjennom PBS Distribution. Filmen om vår fjellrev vil derfor eksponeres for folk over hele verden.

Njålla – i revens rike skal spilles inn i Arjeplogfjellet på grensen mellom Sverige og Norge. Innspillingsperioden strekker seg over 2 år, og de har en forhåpning om å få starte opp innspill allerede i sommer. På svensk side samarbeider SeeTree med Länsstyrelsen med Tom Wiklund, naturoppsyn og ekspert på fjellrev. Også David Bell

på naturbeskyttelsesenheter, som tidligere har vært prosjektleder for «Felles Fjellrev Nord II» er også engasjert i filmen.

Ved siden av å spille inn en langfilmsdokumentar skal det også lages en vitenskapsdokumentar og en kortere undervisningsfilm om fjellrev.

For å kunne gjennomføre prosjektet er det en del praktiske spørsmål som må løses. En av de største spørsmålene er hvor de skal bo, og hvordan de skal komme seg til filmområdet: til fots, på ski, med bil, skuter, helikopter, etc. Om sommeren kommer de til å bo i telt størstedelen av tiden, noe som gjør at de kan bo i nærheten av hiene de skal filme ved. Om vinteren ser det annerledes ut. Det nærmeste sted det er mulig å bo, med elektrisitet og rennende vann og varme, er i Adolfstrøm. Dette vil dessverre føre til at tiden de ellers ville brukt på filminnspilling går bort til å kjøre skuter. Frem og tilbake utgjør denne turen 12 mil.

SeeTree ønsker derfor å se på mulighetene for å bo på norsk side om vinteren. Fra Polarsirkelsenteret, hvor de ser for seg å bo, er det 2 mil frem og tilbake. De ser for seg å kjøre fra Polarsirkelsenteret over Svangstjønna og inn til hiene på svensk side. De er kjent med at Saltfjellet landskapsvernområde har biotopvern for fjellrev, og at det ligger hi i nærheten av kjøreruta.

SeeTree søker om tillatelse til å kjøre denne traseen, og foreslår at naturoppsynet kan være med å kjøre opp ei rute for å forhindre forstyrrelser. Den første perioden de ser for seg å kunne kjøre er fra 1. desember 2021 til det ikke er tilstrekkelig skuterføre i 2022. Innen denne perioden kommer de til å filme i rundt 3 måneder, og de kommer til å kjøre daglig fra Polarsirkelsenteret inn til innspillingsplassen. Unntatt de dagene det er for dårlig vær til å ferdes/filmes i, og dager det skal filmes andre arter eller miljø.

Det er Carl Hedenberg selv som er hovedfotograf og som kommer til å filme det meste av prosjektet. Han ønsker likevel en åpning for at eventuelle assistenter eller andre fotografer kan inngå i dispensasjonen. Kjøringa skal i all hovedsak skje med én snøskuter, og i noen få tilfeller kanskje to.

Carl Hedenberg har filmet fjellrev flere ganger tidligere, og har hatt stor interesse for arten i over 20 år. Når de nå skal i gang med å produsere filmer så gjør de det med kjærlighet til fjellreven og med en uro over hva som kan skje med den i fremtiden. Han håper at filmen vil kunne ha en positiv innvirkning på Skandinavias fjellrevbestand.

Grunnlaget for avgjørelsen

Saltfjellet landskapsvernområde ble først vernet i 1989. Den 16. oktober 2020 ble verneforskriften oppdatert. Dette innebærer blant annet at Saltfjellet landskapsvernområde er et biotopvernområde for fjellrev. Midtre Nordland nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for Saltfjellet landskapsvernområde.

Formålet med forskriften er å ta vare på et egenartet natur- og kulturlandskap av stor naturhistorisk, økologisk, kulturell og opplevelsesmessig verdi.

Videre er formålet med forskriften å ta vare på

- a) et stort høyfjellsområde med særlig stor kvartærgeologisk verdi i avsetninger dannet i slutten av siste istid
- b) et identitetsskapende landskap preget av mange samiske og andre kulturminner
- c) et viktig økologisk funksjonsområde for fjellrev.

I tillegg skal forskriften sammen med forskriftene om Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark, Gåsvatnan og Nattmoråga landskapsvernområder og Blakkådalen, Dypen, Fiskstjønnå og Semska-Stødi naturreservater bidra til å bevare et stort, sammenhengende naturområde som også inneholder mange samiske og andre kulturminner.

Forskriften skal gi allmennheten anledning til å oppleve naturen og landskapet gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt i Saltfjellet landskapsvernområde, og det er ingen unntakshjemler til formålet. Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

Søknaden er også vurdert etter naturmangfoldlovens §§ 8-12.

Vurdering

Da det ikke finnes unntakshjemler til omsøkte formål må søknaden vurderes etter naturmangfoldlovens § 48. Bestemmelsen sier at det kan gjøres unntak fra vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål eller påvirker verneverdiene nevneverdig. Denne hjemmelen skal heller ikke uthule vernet, og skal kun benyttes i anledninger der det har dukket opp tilfeller som ikke er vurdert på vernetidspunkt. Den skal også brukes til bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. Sekretariatet mener at forutsetningen for å benytte § 48 ikke er til stede.

Sekretariatet vurderer at motorferdsel i den utstrekning som er omsøkt vil både påvirke verneformålet og verneverdier i området. Selv om produksjonsselskapet tar hensyn til fjellrevhi, vil det fremdeles være fjellrev på østsiden av landskapsvernområdet. Gjennom en hel vinter er det svært sannsynlig at disse individene vil forstyrres når skutertransport foregår i så stor utstrekning som omsøkt. Svangstjønnå er også et populært fiskevann og det er mange som går skiturer i området. Disse vil også bli forstyrret av den omsøkte aktiviteten.

Det har også vært dialog om hvor vidt andre hytter på svensk side kan benyttes, men kravet til strøm og vann begrenser mulighetene for filmselskapet.

Vi er svært positive til initiativet, men da det ikke finnes hjemler til formålet må omsøkte aktivitet avslås.

Konklusjon

Sekretariatet innstiller på avslag på søknaden om å benytte snøskuter gjennom Saltfjellet landskapsvernområde.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Verneforskrift for Saltfjellet landskapsvernområde

Miljødirektoratets veileder M-106-2014: Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter

Arkivsaksnr: 2014/2181-0

Saksbehandler: Eli Forthun

Dato: 28.04.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	32/2021	11.06.2021

Låhko nasjonalpark - søknad om dispensasjon for oppføring/utvidelse av utedo og bod - Gildeskål jeger- og fiskeforening

Forslag til vedtak

Gildeskål Jeger- og Fiskeforening v/Lasse Willumsen gis dispensasjon for riving av eksisterende utedo og bygging av ny bod på inntil 15 m² på samme sted.

Dispensasjonen gis med hjemmel i verneforskriftens § 4 jfr naturmangfoldlovens § 48 på følgende vilkår:

- Ombygging, utvidelse og nybygg skal skje i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasses landskapet.
- Den nye uteboden skal ikke overskride 15 m². Eventuelle takoverstikk inngår i arealet.

Det gis tillatelse til bruk av luftfartøy for inntransport av ny utebod og materiell og uttransport av eksisterende utedo.

Tillatelsen gis med hjemmel i verneforskriftens § 6.3. e) på følgende vilkår:

- Dispensasjonen for lufttransport gjelder én dag med flyging, og denne må avklares med Saltfjellet Reinbeitedistrikt på forhånd.
- Flyging skal uansett ikke skje før 1. juli med hensyn til dyrelivet

Bakgrunn

GJFF har søkt om dispensasjon fra byggeforbudet i nasjonalparken for å få utvide sin utebod på gnr. 93/1/66 fra 2,88 til 15 m². De begrunner søknaden med at foreningshytta Håkonbu har betydelig mindre lagringsplass enn de øvrige hyttene i Láhko. Dette medfører at soverom og ganger må nyttes til lagring, og boforholdene for besøkende er ikke tilfredsstillende. Uteboden vil da også kunne fungere som sikringshytte.

De ønsker videre å bygge boden på Inndyr og fly den opp til Sundvann med helikopter. Den nye boden skal plasseres på samme sted hvor den eksisterende utedoen står.

Grunnlaget for avgjørelsen

Láhko nasjonalpark ble vernet ved kongelig resolusjon 14. desember 2012. Midtre Nordland nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for nasjonalparken.

Verneformålet for Láhko nasjonalpark er blant annet å bevare et stort naturområde som inneholder et særegent naturmangfold med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet med nasjonalparken er videre å ta vare på:

- geologiske landskapsformasjoner herunder det største sammenhengende areal av alpin karst i Norge med tilhørende grotter
- variasjonsbredden av naturtyper, med viktige lokaliteter av kalksjøer, herunder kransalgesjøer med et nasjonalt kjerneområde for kransalger – arter og genetisk mangfold, inkludert et svært rikt planteliv med en rekke truede og nær truede arter, herunder viktige utpostlokaliteter av de truede fjellplantene grønlandsstarr og nordlig tinderublom, samt de truede kransalgartene kanadaglattkrans og gråkrans.

Allmennheten skal gis anledning til uforstyrret opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Området er vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring av varige eller midlertidige bygninger, anlegg og innretninger, jf. verneforskriftens § 3 pkt. 1.1.

Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til ombygging og mindre utvidelser av bygninger, samt rive gamle bygg for oppføring av nye med samme størrelse og for samme bruk. I begge tilfellene skal dette gjøres i samsvar med retningslinjer fastsatt i forvaltningsplanen, og siden denne ikke er ferdig kan heller ikke hjemlene benyttes. Søknaden vurderes derfor etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i verneforskriftens § 4 jf. naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ.

En eventuell dispensasjon må hjemles i verneforskriftens § som 4 lyder:
«Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. [naturmangfoldloven § 48](#).»

Også naturmangfoldloven §§ 8-12 kommer til anvendelse, jf. NML § 7.

En dispensasjon for flyvning med helikopter kan gis med hjemmel i verneforskriftens § 3 punkt 6.3 e): Bruk av beltekjøretøy på vinterføre eller luftfartøy for transport av materialer til vedlikehold og byggearbeid på bygninger, anlegg og innretninger.

Vurdering

Det foreligger ingen vesentlige samfunnsinteresser eller sikkerhetshensyn, og dispensasjon fra vernevedtaket kan kun gis dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

Søknaden gjelder et bygg som skal erstatte eksisterende utedo. Bygget vil medføre at det kan bli mer attraktivt å bo på Håkonbu m.a.o. at antallet overnattingsdøgn kan øke. Vi regner det likevel for lite sannsynlig at dette vil ha noen nevneverdig effekt på arter eller naturtyper da merutslippene i forhold til i dag trolig blir små. Håkonbu er 1 av totalt 6 foreningshytter i nasjonalparken hvorav 4 hytter tilhørende Glomfjord Jeger og Fisk, som fikk tillatelse til å utvide sine uteboder i 2018. Vi ser derfor ikke at en eventuell dispensasjon vil skape en presedens som vil medføre en nedbygging av nasjonalparken. Av samme årsaker kan vi ikke se at tiltaket kommer i konflikt med prinsippene i NML §§ 8-12.

Nytt bygg er til dels vesentlig større enn dagens, og en utbygging vil derfor ha noe effekt på landskapsbildet for de som kjenner dette bildet i dag. For nye besøkende vil denne effekten være minimal da det allerede er eksisterende bebyggelse på stedet og besøkende forventer derfor å se bygninger. I tråd med verneforskriftens § 3 skal alle nybygg/ombygginger tilpasses lokal byggeskikk og dette bør spesifiseres i vedtaket.

I henhold til verneforskriftens formål skal allmenheten gis anledning til å oppleve naturen i Låhko, noe som for mange forutsetter at det finnes tilgjengelige brukbare overnattingssteder. Dagens utedo/bod er mindre enn 3 m² samtidig som Håkonbu er ei lita hytte. Det er åpenbart at lagringskapasiteten dermed er liten, og vi ser behovet for en utvidelse av denne. Dette trekker i retning av at dispensasjon kan gis.

Dersom den nye uteboden bygges på stedet, vil dette trolig medføre behov for en del motorisert ferdsel i forbindelse med frakting av materiell. Denne må i tilfelle foregå på vinterføre, og vil i sum trolig være mer forstyrrende enn en enkelt helikoptertur for innfrakt av ferdigbygd bod. Vi mener derfor det ligger til rette for å kunne gi tillatelse til ei flyvning.

Dersom Låhko hadde hatt en godkjent forvaltningsplan, ville søknaden trolig kunne blitt behandlet etter verneforskriftens § 3 kap 1.3. a) og 1.3 e). En dispensasjon etter § 48 skal ikke undergrave vernebestemmelsene, noe som ikke er tilfellet i denne saken. I dette tilfellet finnes det unntakshjemler, men ikke retningslinjer. En dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 vil ikke føre til unødvendige presedensvirkninger.

Vi mener at tiltaket ikke strider mot verneformålet eller verneverdier. Det er et formål om å at allmenheten skal gis anledning til uforstyrret opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Dette vil kunne styrkes av at utleiehytter er tilgjengelige. Det er også et sikkerhetsaspekt ved at uthuset også kan benyttes som sikringshytte. Siden det er spesifiserte unntakshjemler i forskrifta til tiltaket, er det innenfor det som er tenkt som

formålet med Láhko nasjonalpark. Av disse grunnene mener vi at det kan gis tillatelse etter naturmangfoldlovens § 48 til å rive og gjenoppbygge uthuset ved Håkonbu.

Uteboden, her materialer og utstyr, må fraktes inn med helikopter. Forskrifta åpner opp for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av luftfartøy for transport av materialer til vedlikehold og byggearbeid. Dette fører til forstyrrelser blant andre brukere i området. Likevel vurderer vi det til at helikoptertransport er raskt forbigående, og en dag med flyging kan dekke behovet for frakt av det som trengs for å få bygget uteboden. Glomfjord JFF har søkt om å benytte snøskuter. Sekretariatet har i denne saken innstilt på avslag da vi mener at det er for sårbart å kjøre på barmark så langt ute i juni med hensyn til dyrelivet. Det tenkes at de kan få fraktet noe av de omsøkte møblene med helikopter, i og med at helikopteret uansett befinner seg i området.

Láhko nasjonalpark er del av Saltfjellet reinbeitedistrikt sine beiteområder. En eventuell helikoptertransport må derfor avklares med distriktet på forhånd for å unngå unødige forstyrrelser for reindriften.

Konklusjon

Søknad om dispensasjon bør kunne innvilges da den ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig eller stride imot formålet med vernet sett i sammenheng med at tiltaket bidrar til å legge til rette for allmenhetens bruk av området.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Arkivsaksnr: 2015/7487-0

Saksbehandler: Johan Rova

Dato: 03.06.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	33/2021	11.06.2021

Avslag på søknad om dispensasjon fra motorferdselsforbud - Glomfjord Jeger- og Fiskerforening - Láhko nasjonalpark

Forslag til vedtak

Midtre Nordland nasjonalparkstyre avslår Glomfjord Jeger- og Fiskerforening sin søknad til å bruke snøskuter for å kjøre ut nye møbler til hyttene sine ved Sundvann og Gåsvann i Láhko nasjonalpark i juni måned.

Bakgrunn

Glomfjord Jeger- og Fiskerforening (GJFF) har i e-post datert den 25. mai 2021 søkt om dispensasjon fra motorferdselsforskriften i Láhko nasjonalpark. Søknaden har deretter blitt komplettert med trasékart og informasjon om hvor mange skutere som skal brukes (e-post 31. mai 2021).

GJFF søker om å få kjøre ut møbler til to av sine foreningshytter, Sundvannhytta og Gåsvannhytta i Láhko nasjonalpark. GJFF ønsker å bruke omtrent de samme traséer som vanligvis blir brukt for skutertransporter, men hvis det ikke er mulig å kjøre over vatnene ønsker de å kjøre på land. Søknaden gjelder én tur og retur Navnløsvatn – Sundvannshytta med tre snøskutere og én tur Navnløsvatn – Gåsvannshytta med én skuter. GJFF motiverer kjøring i juni med at covid-19 gjort at møblene blitt tre måneder forsinket fra leverandør og at møblene nettopp ankommet da søknaden ble sent inn.

Grunnlaget for avgjørelsen

Midtre Nordland nasjonalparkstyre forvalter Láhko nasjonalpark, og skal behandle søknader om motorisert ferdsel i dette verneområdet. Søknader som omfatter datoer frem til begynnelsen av mai kan behandles av forvalter på delegasjon, men ferdsel i

reinbeitedistriktenes kalvingsområder senere på sesongen må behandles direkte av styret, selv om det skulle oppstå en ekstraordinær situasjon, jfr. styresak 21/2019.

Verneforskriften for Láhko nasjonalpark ble fastsatt ved kgl.res. av 14. desember 2012. Formålet med Láhko nasjonalpark er å bevare et stort naturområde som inneholder et særegent naturmangfold, med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster. Alpin karst, grotter, sjøer med kransalger og de truede fjellplantene grønlandsstarr og nordlig tinderublom er særskilt nevnt blant verneformålene.

Dyrelivet, herunder hi, reir, hekke-, yngle- og gyteplasser, er vernet mot skade og unødvendige forstyrrelser.

Området er også vernet for å bevare det samiske naturgrunnlag og for å gi allmenheten anledning til uforstyrret opplevelse av naturen.

Motorferdsel er i utgangspunktet forbudt innen Láhko nasjonalpark. Verneforskriftene åpner likevel opp for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til nødvendig transport av varer og utstyr til hyttene i området, enten med beltekjøretøy på vinterføre eller med luftfartøy.

Vurdering

Motorferdsel er i utgangspunktet forbudt i Láhko nasjonalpark da dette kan medføre forstyrrelser på dyrelivet, rein og friluftslivet i området.

Å kunne transportere ved, materialer, verktøy, forbruksartikler og diverse annet fram til hyttene i området er samtidig nødvendig for å kunne drifte og bruke dem gjennom året. Dette gjøres både enklest og mest miljøvennlig med snøskuter på vinteren. En av formålene med nasjonalparken er å gi allmenheten «anledning til uforstyrret opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging», og da er det blant annet viktig at hyttene som allmenheten kan bruke er i god skikk.

Ved slutten av april begynner reinens kalvingstid. Reinen blir da veldig sårbar for forstyrrelser, både fra motorisert og annen ferdsel.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre vedtok i styresak 21/2019 at det ikke skal gis dispensasjon til motorisert ferdsel i kalvingsland etter 1. mai. Saken ble aktualisert etter at sekretariatet hadde gitt en tillatelse til frakt av ved og utstyr til en gapahuk i Tollådalen. Saltfjellet reinbeitedistrikt påklaget vedtaket, og styret tok klagen til følge. I begrunnelsen for dette vedtaket sa styret «at ved å ta klagen til følge gir styret et tydelig signal om at motorisert ferdsel innen kalvingsområdene ikke kan tillates på delegert myndighet, selv om det skulle oppstå en ekstraordinær situasjon. Da må slike saker opp til styret til behandling». Store deler av Láhko nasjonalpark er angitt som vårbeiter i Nordlandsatlas reindriftskart.

Sekretariatet har hatt kontakt med Saltfjellet reinbeitedistrikt i den nå aktuelle saken. Det kan ikke utelukkes at det står noen «strøflokker» av rein i området. Det kan heller ikke utelukkes at det finnes både nyfødde kalver og rein som ennå er i ferd å kalve i Láhko en god bitt inn i juni. Erfaringen sier at det kan være mye vanskelig å få syn på disse dyr før de allerede er forstyrret. Det er høy risiko at forstyrrede reiner går ut i vassdrag, og at unge kalver da drukner denne tid på året.

En av formålene med vernet av Láhko nasjonalpark er å bevare det samiske naturgrunnlag. Dyrelivet er dessuten vernet mot unødvendige forstyrrelser. Disse formål og bestemmelser må i denne sak vurderes mot den nytte for friluftslivet som nye møbler i hyttene vil tilby.

Sekretariatet vurderer at denne tid på året, når det er generell ynglingssesong og fortsatt kalvingstid for rein, vil risikoen for at den søkte kjøringen forstyrrer rein og annet dyreliv være høyere enn fordelene med å få møbler til hyttene utkjørt før sommeren. Sekretariatet vurderer derfor at forskriften for nasjonalparken ikke åpner for å gi tillatelse til omsøkte kjøring.

Konklusjon

Med hensyn til dyrelivet sin ynglingssesong og reinen sin kalvingstid er det ikke anledning til å gi tillatelse til omsøkte kjøring. Denne tid på året vill risikoen for at den søkte kjøringen vil forstyrre rein og annet dyreliv være høyere enn fordelene med å få møbler til hyttene utkjørt før sommeren.

Klageadgang

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Parter i saken:

Meløy kommune

Saltfjellet reinbeitedistrikt v/ Per Thomas Kuhmunen

Glomfjord jeger- og fiskeforening

Fylkesmannen i Nordland

Gildeskål kommune

Naturvernforbundet i Nordland

Gammelveien 5

Lønsdal

Moloveien 10

Postboks 54

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt

Verneforskrift for Láhko nasjonalpark

Styrevedtak 21/2019

Delegasjonsreglement for Midtre Nordland nasjonalparkstyre

Arkivsaksnr: 2012/9009-0

Saksbehandler: Oskar Nyheim Pettersen

Dato: 01.06.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	34/2021	11.06.2021

Junkerdal nasjonalpark - Kjøring uten tillatelse til Solvågnaustet - Saltdal jeger og fiskeforening

Forslag til vedtak

Denne saken legges frem uten innstilling fra sekretariatet. Sekretariatet ønsker en prinsipiell avklaring på hvordan man følger opp denne typen saker i fremtida.

Bakgrunn

Den 22. februar 2021 sendte nasjonalparkforvalter SMS til leder av hytteutvalget i Saltdal jeger- og fiskeforening for å opplyse om at tillatelsen deres for frakt av varer og utstyr med snøskuter til utleienausatet ved Solvågvatnet gikk ut i 2020. Normalt følger ikke vi i sekretariatet tilsyn med når de ulike tillatelsene utløper, men i denne saken ble det oppdaget i behandling av en annen søknad. For å yte litt ekstra service ble det derfor sendt ut et varsel om at eksisterende dispensasjon hadde gått ut ved utgangen av 2020. Et svar i form av at de ønsker en fornyet tillatelse hadde vært tilstrekkelig for å få en ny tillatelse. Utforming av en slik tillatelse er en kjapp affære, men da vi ikke mottok noe svar ble det ikke skrevet ut noen ny tillatelse.

Vi ble gjennom sosiale medier i mars 2021 gjort oppmerksom på at det likevel ble kjørt snøskuter til Solvågnaustet for påfylling av ved. Med andre ord ble det kjørt snøskuter i nasjonalparken uten tillatelse.

Vi har vært i kontakt med Saltdal Jeger- og fiskeforening som beklager på det sterkeste. Kommunikasjonen mellom leder av hytteutvalg og hytteansvarlig for Solvågnaustet hadde i dette tilfelle sviktet. Hytteansvarlig var av den overbevisning at tillatelsen enda var gyldig og kjørte derfor opp et lass ved på tampen av sesongen. De

skulle videre ta en gjennomgang av sine rutiner for å sikre at ikke lignende skjer i fremtiden.

Sekretariatet vil understreke at Saltdal jeger og fiskeforening og andre frivillige organisasjoner er en svært viktig resurs for våre nasjonalparker og verneområder. De skaper engasjement for friluftsliv blant barn og unge, og gjør en viktig jobb for allmennheten ved å opprettholde et godt utleietilbud av hytter og båter.

Norges snøscooterforening

Offentlig gruppe · 14,0 k medlemmer

Om Diskusjon Medlemmer Arrangementer Medier Filer

Der va veden oppe på Solvågnaustet før denne gang. 15 sækka på lasset går bærre så godt 🙌🙌

Bilde 1 og 2: Facebook-innlegg som bekrefter transporter til Solvågnaustet.

Sekretariatet ønsker nasjonalparkstyrets syn på saken, og hvordan vi skal gå videre herifra. De prinsipielle avklaringene vil også være nyttige for hvordan vi skal gå fram i andre utilsiktede og «mindre» ulovligheter i verneområdene våre. Midtre Nordland nasjonalparkstyre har nedfelt i sine vedtekter at som forvaltningsmyndighet har de et selvstendig ansvar for å følge opp straffbare forhold.

8.5 Brudd på naturmangfoldloven/verneforskriftene, rapporter og anmeldelser

Styret har som forvaltningsmyndighet et selvstendig ansvar for å påse at alle brudd på verneforskriftene som styret får kjennskap til blir rapportert/anmeldt til politiet dersom det er grunn til å anta at forholdet er straffbart.

Kopi av anmeldelse/rapport, samt avgjørelse fra politiet skal sendes Fylkesmannen og Miljødirektoratet. Der administrative sanksjoner er aktuelt jf naturmangfoldloven kap. IX, skal styret oversende en rapport om forholdet til Fylkesmannen i Nordland med kopi til Miljødirektoratet.

Til orientering har det også tidligere blitt kjørt uten godkjente papirer til Solvågnaustet.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Vedtekter for Midtre Nordland nasjonalparkstyre

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	35/2021	11.06.2021

Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Høring på forskriftsendring for preparering av skiløype

Forslag til høringsuttalelse

I brev datert 30. april 2021 har Midtre Nordland nasjonalparkstyre fått forslag til nye bestemmelser i verneforskrifta for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark og Gåsvatnan landskapsvernområde på høring. Brevet er sendt fra Statsforvalteren i Nordland som har fått i oppdrag fra Klima- og miljødepartementet og Miljødirektoratet om å utarbeide et konkret forslag til skiløyper og nødvendige forskriftsendringer i den forbindelse. Statsforvalteren ber spesielt om innspill på:

- Konsekvenser for friluftsliv
- Konsekvenser for plante- og dyreliv
- Konsekvenser for reindrifta

Midtre Nordland nasjonalparkstyre har i tillegg noen generelle betraktninger til høringsforslaget.

Generelle betraktninger

Den 16. oktober 2020 ble de nye verneplanene for verneområdene på Saltfjellet endelig vedtatt. Prosessen startet i 2007, og pågikk i mange år med arbeidsutvalgsmøter, høringsmøter, folkemøter i forbindelse med oppstart og Statsforvalterens tilrådning. Det var en åpen og ryddig prosess.

På høringa til forslaget om ny verneplan foreslo Beiarn kommune, Osbakk grunneierlag og Beiarn Røde Kors å forlenge dagens skiløype på Beiarfjell til Ramskjell (ikke Tollådalen). Statsforvalteren (da Fylkesmannen) foreslo, etter diskusjoner i arbeidsutvalget, at det i sin tilrådning kunne åpnes for preparering av skiløyper i landskapsvernområdene (Saltfjellet og Gåsvatnan), og at det ikke skulle

gis åpning for dette i nasjonalparken med unntak av traseen for Reinhornrennet. Miljødirektoratet støttet Fylkesmannens vurderinger.

Etter høring ble det avholdt et møte med arbeidsutvalget, som var oppnevnt for prosessen. I dette møtet ble høringsuttalelsene gjennomgått før arbeidsutvalget sammen med Statsforvalteren ferdigstilte en tilrådning for den nye verneplanen. I referat fra dette møtet står det at arbeidsutvalget var uenige om hvor mye skiløypepreparering det skal åpnes for i verneområdene på Saltfjellet. Arbeidsutvalget kom likevel frem til et omforent kompromiss om å tilråde en hjemmel for preparering av skiløyper i Gåsvatnan og Saltfjellet landskapsvernområder etter traseer fastsatt i forvaltningsplan. I referatet er det presisert at en slik hjemmel ikke skulle innføres i nasjonalparken. Det ble likevel tatt inn en direktehjemmel til Reinhornrennet. I 2021 ble rennet flyttet fra sin opprinnelige trase i Tollådalen til Beiarfjellet.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre mener at saken allerede er godt belyst og at arbeidsutvalgets, Statsforvalterens og Miljødirektoratets forslag om å tillate preparering i skiløyper i Saltfjellet og Gåsvatnan landskapsvernområde er et godt kompromiss som kunne gitt et stabilt og forutsigbart skiløypenett tilknyttet Saltfjellet.

I Beiarns brev til KLD tar kommunen opp mange positive effekter ved å kanalisere ferdseilen til ytterkanten av nasjonalparken, både med tanke på å skåne verneverdier og for å dempe konflikter med reindrifta. Den preparerte skiløypa vil også kunne fungere som en helårs turløype, med to innfallsporter i hver ende av løypa. Nasjonalparkstyret har stor forståelse for at dette kan gi gode ringvirkninger lokalt og at dette også kan være positivt for å skåne de indre, og mer sårbare delene av nasjonalparken.

Konsekvenser for friluftsliv

For friluftslivet kan preparering av skiløype være todelt. Noen friluftsbukere ønsker å gå i godt preparerte skiløyper, mens andre vil gå på fjellski uten forstyrrelser fra folk eller tråkkemaskiner. Midtre Nordland nasjonalparkstyre gjennomførte sommeren 2017 en brukundersøkelse for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Det er vanskelig å hente ut statistikk fra Tollådalen da det kun var 16 skjemaer i svarkassen. Alle i Saltfjellet som skrev inn epost på svarskjemaet fikk tilsendt en etterundersøkelse på epost. I etterundersøkelsen oppgir 13 % at de har gått tur i Tollådalen det siste året. Det kan tyde på at mange bruker området vinterstid, før svarkassene ble plassert ut. Som et generelt resultat fra brukundersøkelsen ser vi at turfolk som besøker innfallsportene rundt Beiarn vil ha minst mulig tilrettelegging

Saltfjellet er for mange et fjellområde som er kjent for å kunne gå lange turer med fjellski og pulk. For denne friluftsbukeren kan det tenkes at en tråkkemaskin oppleves som svært forstyrrende. Nasjonalparken skal kunne gi allmennheten muligheten til å oppleve naturen uforstyrret, og jo flere faste motoriserte aktiviteter som båndlegger areal jo færre områder er tilgjengelig for de som ønsker å oppleve naturen uforstyrret.

Til gjengjeld har skiløypa på Beiarfjell, som i utgangspunktet var en prøveordning, blitt svært populær. Mange kommer kjørende for å kunne gå i preparerte fjelløyper. Vi har forståelse for at Beiarn kommune vil tilrettelegge for at disse skal komme ned i

dalen og bidra til lokale ringvirkninger. Veldig mange friluftsbukere vil nok sette pris på ei løype fra Beiarfjellet til Tollådalen. Noe også lokale Facebook-sider indikerer.

Beiarn kommune mener at en preparering av skiløype i dette lumske fjellområdet vil forebygge nødsituasjoner og øke sikkerheten i fjellet. Vi er derimot litt delte i dette spørsmålet da en skiløype vil lede flere folk med lett treningsutstyr inn i et svært værutsatt høyfjellsområde. Merkestikker og preparerte løyper kan da gi en falsk trygghet for folk som ikke er fjellvante.

Det er foreslått to alternative traseer. Vi mener at alternativ B gir minst brukerkonflikt, i og med at de fleste som skal labbe inn i fjellet på fjellski vil gå sørover fra Tollådalen i retning Nordre og Søndre Bjøllåvatn, mens Alternativ B kommer ned nord for parkeringa. De to nevnte brukergruppene vil da være «atskilt» i området og den som kommer kan gjøre et bevist valg. Ved alternativ A vil de to friluftsbukerne «tvinges» til å bruke samme traseen et lite stykke inn i Tollådalen.

Trolig vil også skiløypa kunne bli en populær sommerrute som knytter disse to innfallsportene sammen. Det går allerede en sti gjennom området, og denne vil trolig bli mer brukt også på sommerstid. Vi mener at dette kan gi en attraktiv og lettgått tur mellom Beiarfjellet og Tollådalen. Det er også en tid på året da fjellet tåler mer besøk.

Konsekvenser for plante- og dyreliv

Vi støtter ordlyden i forskrifta om at preparering av skiløype skal skje på frossen og snødekt mark. På denne måten vil ikke en skiløype påvirke vegetasjonen i særlig grad. Det er foreslått en hjemmel for å kunne rydde vegetasjon til løypa. Vi ser for oss at løypa kan legges slik at rydding av skog begrenses til et minimum, og for det meste dreie seg om fjerning av ris og bjørkekratt. Økt sommerfersdel anses ikke som en stor belastning for området.

Statsforvalteren foreslår at løypa ikke kan kjøres etter 25. april. Vi mener at det er bra at det ikke åpnes for å kjøre noe senere enn dette, men selv i april kan dyrelivet være sårbart for forstyrrelser. Det er jaktfalkreir 800 meter fra den inntegna traseen. Dette er såpass langt unna, at skiløypa i seg selv ikke direkte vil kunne forstyrre hekkinga. Det kan likevel tenkes at en godt preparert løype trekker flere inn i området, og at besøkende drar ut fra løypa for å komme seg ned på fiskevatn. Da jaktfalkreiret ligger ved et fiskevann, som potensielt kan oppleve økt besøk, vil det kunne medføre økt forstyrrelser særlig i april og mai.

Selv om løypa ikke trækkes etter 25. april vil folk likevel kunne bruke den utover i mai og enkelte år i juni. Vi vil forvente en betraktelig økning i bruken av området også i en sårbar tid for dyrelivet, og da særlig i yngleperioden.

Konsekvenser for reindrifta

Løypa ligger i sin helhet innen reindrifas vårbeite / kalvingsland. Det vil uten tvil påføre reindrifas store konsekvenser om det blir økt trafikk gjennom hele dette området. Nasjonalparkstyret mener derfor at Saltfjellet reinbeitedistrikts høring i saken må tillegges stor vekt i videre behandling. Vi vil minne om at skiløypa nord for Beiarfjellet ble stengt etter ønske fra samme reinbeitedistrikt. Forskning fra Hardangervidda viser at villrein vegrer seg for å krysse preparerte skiløyper i åpent lende i de tidene på døgnet det ferdes folk der. Selv om dette ikke er direkte

overførbart til tamrein, er det ingen tvil om at skiløyper og skiløpere i et ellers inngrepsfritt område vil representere en stor barriere og et fremmedelement for rein.

I dag er dette området beskjedent brukt om man ser bort fra den preparerte sløyfa på Beiarfjell. Det samiske naturgrunnlaget er derfor ivaretatt. Det er et ønske om å øke sommerferdselen mellom innfallsportene på Beiarfjell og Tollådalen. Dette kan påvirke beitemulighetene i området, men samtidig kan det tenkes at det trekker folk bort fra de indre delene av Tollådalen. I besøksstrategi-sammenheng kan det være et poeng og et strategisk grep å kanalisere ferdselen bort fra de sårbare områdene innenfor Bukkhaugen, og heller lage en attraktiv turløype mellom Beiarfjell og Tollådalen.

Vi mener at også her vil alternativ B være bedre for fremtidige konflikter knyttet til skiløypa. Dette alternativet vil være minst belastende i og med at den både er kortest, og at den ikke tar en ekstra sløyfe opp i Tollådalen.

Sammenfattet:

Nasjonalparkstyret mener at prosessen i forkant av den reviderte verneplanen ga klare og entydige signaler om at skiløyper kunne tråkkes i landskapsvernområdene og ikke i nasjonalparken. Innenfor dette handlingsrommet finnes det også gode muligheter til å utvikle gode opplevelser og vinterturisme i området.

Nasjonalparkstyret mener at skiløypa potensielt kan føre til økt konfliktnivå mellom ulike brukergrupper i nasjonalparken. Både innad blant friluftsbukere, men særlig reindriftsnæringa vil kunne få store negative konsekvenser av en slik løype, og nasjonalparkstyret oppfordrer om at høringsuttalelsen fra Saltfjellet reinbeitedistrikt tillegges vekt i videre behandling av saken.

Nasjonalparkstyret mener at det må være spesifisert i forskrifta at preparering skal skje på frossen og snødekt mark. Med det vil ikke nasjonalparkstyret motstille seg forslag om å ta inn en bestemmelse som åpner for å rydde vegetasjon.

Nasjonalparkstyret ser i flere sammenhenger at alternativ B gir minst forstyrrelser på friluftsliv og reindrift. Denne går 6,6 km i nasjonalparken, i motsetning til alternativ A sine 12,7 km. Det viktigste poenget er at alternativ A tar en sløyfe opp i Tollådalen, i et område som vil øke konfliktnivået mellom brukergruppene.

Nasjonalparkstyret mener at hensikten med å forebygge for nødsituasjoner kan virke mot sin hensikt i og med at flere folk vil ledes inn i fjellet med lett treningsutstyr i et værutsatt fjellområde. Merkestikker og preparerte løyper kan her gi en falsk trygghet for folk som ikke er turvant.

Nasjonalparkstyret er også spørrende om dette er god ressurs og personellutnyttelse fremfor å sørge for at dagens, populære, skiløype blir godt preparert gjennom hele vinteren. Det kan, med eksisterende forskrifter, også være mulig å utvide denne innen landskapsvernområdet.

Nasjonalparkstyret mener at det heller burde søkes om dispensasjon til preparering av skiløypa, og at denne eventuelt kan gis ved å benytte naturmangfoldloven § 48.

Selv om ikke dispensasjonen kan forskutteres, er vi av den oppfatning at dette kan gi en bedre fremgangsmåte enn å haste igjennom en forskriftsendring. På denne måten vil man få vurdert hensynet til verneverdier og reindrift, vurdering etter prinsippene i naturmangfoldloven og et enkeltvedtak det kan klages på. Man vil dessuten få muligheten til å betrakte prepareringen som en prøveordning og evaluere denne etter utgått dispensasjon. Her kan ulike brukerinteresser komme med sine innspill og innvendinger, slik at nasjonalparkstyret kan gjøre en ny vurdering om prepareringen skal videreføres eller ikke. Etter en slik prøveordning vil det også bli lettere å avgjøre om det skal iverksettes en forskriftsendring for skiløypa. En forskriftsendring er dessuten en liten fleksibel måte å godkjenne tiltaket på, ved at skiløypa og traseen vil være «låst» i en verneforskrift.

Orientering fra sekretariatet:

Den skisserte skiløypa ble ikke nevnt i oppstartsmøtet om besøksstrategi for verneområdene på Saltfjellet. Derimot har Saltdal kommune ønsket å utvide sin skiløype på Skjevl fjell slik at denne kan knyttes til lysløypa på Røklund. Det prepareres også mange skiløyper i disse kommunene som ikke er kjent for allmennheten, og i besøksstrategimøtet spilte sekretariatet inn at det kan utvikles gode vinteropplevelser til de allerede eksisterende skiløypene dersom man informerer, skilter og viser frem hva man faktisk har. Det ble og spilt inn fra sekretariatet at det kunne vært interessant å knytte skiløypene tettere sammen, slik at man på den måten fikk flere sammenhengende løyper og flere aktører fra begge kommunene kunne samarbeidet om prepareringa.

Beiarn kommune viser til at det er planlagt innfallsport på Beiarnfjellet. I mangel på besøksstrategi er dette følgelig ikke forankret, og vi har fra nasjonalparkstyrets side vært lite delaktige i planleggingen rundt en slik innfallsport. I Beiarn sitt brev til KLD vises det til merkevare og besøksstrategi, og at dette kan bidra til å ta ut potensialet i merkevaren og deres nasjonalparkkommune-status. Vi stiller oss litt undrende til at de spiller dette inn til KLD uten at de tar opp spørsmålet med oss som skal utforme besøksstrategi og implementere merkevaren. Ingen av disse planene ble tatt opp i oppstartsmøtet om besøksstrategi. Beiarn kommune er per nå nasjonalparkkommune ut 2021, søknad om å fornye statusen skal opp i kommunestyremøte 18. juni.

ST 36/2021 Eventuelt